

โอกาสและเส้นทาง การลงทุนของนักลงทุนไทย (Opportunity for Thai Investment)

1 ภาพรวม

กัมพูชาเป็นหนึ่งในประเทศที่ยากจนและด้อยพัฒนาที่สุดในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ค่า GDP ของประเทศตามกำลังซื้อเปรียบเทียบประมาณ 1,616 เหรียญสหรัฐ (IMF, 2004/1) ทรัพยากรแร่ของประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มีการสำรวจและผลิต เนื่องจากสงครามในช่วงทศวรรษที่ 1960 และ 1980 และการขาดแคลนเงินทุน ผู้เชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีในทศวรรษที่ 1990

อุตสาหกรรมเหมืองแร่ซึ่งเป็นภาคอุตสาหกรรมที่เล็กที่สุดในระบบเศรษฐกิจของประเทศมีส่วนใน GDP ของประเทศเพียงเล็กน้อย (ประมาณร้อยละ 0.2) จากการสำรวจแรงงานของกัมพูชาในปี 2001 แรงงานในอุตสาหกรรมเหมืองแร่และเหมืองหินมีจำนวนเพียง 4,000 คน จากทั้งหมด 6.2 ล้านคน (IMF, 2003) ในปี 2003 GDP ของกัมพูชาเติบโตขึ้นร้อยละ 4.8 ลดลงจากปี 2002 ซึ่งเติบโตร้อยละ 5.5 ประเทศมี GDP ประมาณ 4.16 พันล้านเหรียญสหรัฐที่ค่าเงินปัจจุบัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2002 ที่มีจำนวน 3.99 พันล้านเหรียญสหรัฐ (IMF, 2004)

จากข้อมูลของรัฐบาลกัมพูชา ทรัพยากรแร่ที่พบในประเทศ ได้แก่ ทับทิม แชฟไฟร์ และเซอร์คอน ในจังหวัดทางตะวันตกเฉียงเหนือ ได้แก่ Battambang และแมงกานีส ฟอสเฟต และเกลือ ทางตอนกลางของประเทศ แร่ศักยภาพอื่นในกัมพูชา ได้แก่ บอไซต์ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ สินแร่เหล็ก ดินขาว ถ่านพีท บิโตรเลียม ทราเยกัว หินกาบ และดีบุก (Asian Journal of Mining, 1999 ; รัฐบาลกัมพูชา, 2003)

การผลิตแร่ในกัมพูชาจำกัดอยู่เฉพาะเหมืองแร่ขนาดเล็กและเหมืองหินเพื่อผลิตวัสดุก่อสร้าง หิน ฟอสเฟต ทราเยกัว (Quartz sand) ทราเยและกรวด เกลือ และหิน การสำรวจและการทำเหมืองผลิตแร่รัตนชาติและทองคำเป็นการดำเนินการโดยผู้ขุดหาแร่รายย่อยในท้องถิ่นหรือองค์กรร่วมทุนขนาดเล็ก การดำเนินงานและข้อมูลการผลิตยังไม่มีการรวบรวมข้อมูล

ระหว่างปี 2000-2003 การทำเหมืองแร่ในกัมพูชาเป็นการผลิตหินย้อย (วัสดุก่อสร้าง) บล็อกลูกรัง (อิฐ) หินฟอสเฟต ทราเยกัว และทราเยกับกรวด ในปี 1995 มีรายงานการทำเหมืองทองคำและเซอร์คอน เกือบในจังหวัด Kampong Cham, Mondol Kiri และ Ratanakiri (GeoJAG Australia, 2003) มีการผลิตอัญมณีที่เหมือง Pailin ในจังหวัด Batdambang หินย้อยและหินทราเยผลิตได้จากพื้นที่ Kampong Speu และในหลายพื้นที่ระหว่างทางจากพนมเปญถึง Takeo เป็นหลัก หินฟอสเฟตผลิตได้จากพื้นที่ Tul Meas ในจังหวัด Kampot หรือแปรรูปในโรงงานขนาดเล็กที่จังหวัด Batdambang ทราเยกัวผลิตได้จากเขตชายฝั่งทางตอนเหนือและตะวันออกเฉียงใต้ของ Sihanoukville

ในอีก 4-5 ปีข้างหน้าไป อุตสาหกรรมเหมืองแร่จะยังเป็นภาคอุตสาหกรรมที่เล็กที่สุดของเศรษฐกิจกัมพูชา GDP ของกัมพูชาน่าจะเติบโตขึ้น 5.9 %ในปี 2004 และ 2.5 %ในปี 2005 (International Monetary Fund, 2004)

2 โอกาสและเส้นทาง การลงทุนด้านแร่

การลงทุนด้านแร่ในกัมพูชาของต่างชาติ มีบริษัทที่ได้รับอนุญาตสำรวจทองคำ 5 บริษัท บริษัททำเหมืองหินปูนเพื่อการผลิตปูนซีเมนต์ 4 บริษัท บริษัททรายแก้ว 2 บริษัท และบริษัทผลิตปุ๋ยฟอสเฟต 1 บริษัท อนุญาตสำรวจแร่ทองคำได้ออกให้บริษัทต่อไปนี้

- Sun Trading Co., Ltd. ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Memot และ Memong ทางตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา
- Delcom Company ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Phnom Dek ทางตอนเหนือของกัมพูชา
- Brewer Natural Resources Co. ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Oyadao Leu ใน Kron ทางตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา
- Jupiter International Resources Cambodia ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Banlung ทางตะวันออกเฉียงเหนือของกัมพูชา

ในปี 1997 มีการออกใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ปูนซีเมนต์ให้บริษัท 4 แห่ง ได้แก่

- Tong Yang Cement Corporation ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Tuk Meas West ทางตอนใต้ของกัมพูชา
- Golden Daulphine Co. ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Tuk Meas East ทางตอนใต้ของกัมพูชา
- Angkor Wat Cement Co., Ltd. ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Kampong Trach ทางตอนใต้ของกัมพูชา
- Cambodia Cement Factory ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Lampong Trach ทางตอนใต้ของกัมพูชา

ใบอนุญาตทรายแก้วออกให้แก่

- Selica Co., Ltd. ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Taman ทางตะวันตกเฉียงใต้ของกัมพูชา
- Nora Trading ได้รับอนุญาตในพื้นที่ Keo Phos ทางตะวันตกเฉียงใต้ของกัมพูชา

ในปี 1997 มีการออกใบอนุญาตผลิตฟอสฟอไรต์ให้แก่ Royal Phosphate Company of Malaysia นับจากนั้น บริษัทที่ได้กล่าวมาข้างต้นได้ดำเนินการสำรวจแร่ในพื้นที่สัญญา แต่ Nora Trading และ Royal Phosphate Company of Malaysia ได้เริ่มเปิดการทำเหมืองแล้ว

สำหรับนักลงทุนไทยยังไม่มีในการทำเหมืองอย่างจริงจังในประเทศกัมพูชา ในอดีตอาจมีการทำเหมืองแร่รัตนชาติในแถบพื้นที่จังหวัดชายแดน อย่างไรก็ตามประเทศกัมพูชายังมีศักยภาพด้านอยู่พอสมควร แร่ที่น่าจะได้รับความสนใจจากนักลงทุนไทย เช่น แร่ทรายแก้ว แร่รัตนชาติ เป็นต้น แต่ต้องมีการลงทุนด้านการสำรวจอย่างจริงจัง เพื่อให้ทราบถึงปริมาณและความสมบูรณ์ของแหล่งแร่

3 ข้อได้เปรียบเสียเปรียบ ในการลงทุนด้านแร่ในกัมพูชา

การลงทุนด้านแร่ในประเทศกัมพูชามีข้อได้เปรียบเสียเปรียบดังนี้

ข้อได้เปรียบ

- นโยบายเปิดประเทศสำหรับการลงทุนจากต่างชาติ
- ประเทศมีพรมแดนติดกัน การคมนาคมสื่อสาร และขนส่งระหว่างประเทศมีความสะดวก โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชายแดน
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอยู่ในระดับดี
- แรงงานราคาถูก

ข้อเสียเปรียบ

- ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ไม่แน่ชัดและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ยากต่อการปฏิบัติ
- นโยบายการเพิ่มมูลค่าแร่ในประเทศ ทำให้ไม่สามารถส่งออกแร่ดิบได้
- ขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล
- ตลาดภายในประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ
- ประชาชนชาวกัมพูชามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการลงทุนของไทย